

ὅποιον ὑπέκρυπταν, ἐπηύξησε τὴν γενικὴν μελαγχολίαν. Νύκτα τινὰ καθ' ἣν ὁ Φαβρίκιος, ὅστις ἐπροσπάθει νὰ λησμονήσῃ διὰ τῆς μελέτης τὰ παρελθόντα, εὐργάζετο εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἤνοιξεν ἡ θύρα του καὶ ἐβύθηεν ἡ κόμησσαι. Τὸ πρόσωπόν της ἦτον τόσον ὠχρόν καὶ τόσον ἡλλοιωμένον, ὥστε ὁ Φαβρίκιος ἐνόησεν ἀμείσως τὸ συμβάν δυστύχημα. Τὸ τέκνον τῆς Μίνης εἶχεν ἀποθάνει.

Ἡ Χριστίνα ἐκάθηται εἰς θρανίον καὶ προσήλωσε περίλυπα τὰ βλέμματα εἰς τὸν Φαβρίκιον. Ἐνῶ δὲ οὗτος ἐσπώθη διὰ νὰ ἐκβῇ, ἐκείνη τὸν ἐπροσκάλεσε διὰ νεύματος νὰ καθίσῃ καὶ νὰ τὴν ἀκούσῃ.

— Φαβρίκιε! εἶπεν, ἀκουσέ με, ἐπειδὴ δὲν θέλω νὰ ἀναχωρήσω ἀπὸ τὴν οἰκίαν ταύτην φέρουσα τὸ μῖσος καὶ τὴν κατάραν τοῦ Ρευνόλδου...

— Τί λέγεις, κυρία; ἠρώτησεν ἐκθαμβος ὁ Φαβρίκιος.

— Τὸ χρέος μου ἐτελείωσεν... μὲ μένει τώρα νὰ ἐξιλαώσω τὸν Θεὸν διὰ τὸ σφάλμα μου...

— Δὲν σ' ἐννοῶ.

— Ὅταν ὁ θεὸς σου μ' ἐλέησε, Φαβρίκιε, ἤμην εἰς τὴν ἀκμὴν ν' ἀποθάνω ἀπὸ δυστυχίαν καὶ παῖναν εἰς τὴν θύραν αὐτὴν τῆς οἰκίας του. Ὁ κόμης μ' εἶωκε τὴν πρώτην θέσιν τῆς οἰκογενείας του, καὶ μετ' αὐτὸν οὐδὲν ἄλλο. Ἐμὲ ἡ ὁποία ἐλησμονήσκει τὰς πρὸς ἄλλων ὑποσχέσεις μου. Μ' εἶωκεν ὄνομα, τύχην καὶ θέτιν λαμπράν, κ' ἐγὼ, ἡ μωρὰ, ἐδέχθην ὅλα αὐτά. Ἡλπιζα νὰ τὸν ἀνταμείψω προσηγορευθῶσα νὰ τὸν καταστήσω εὐτυχῇ, καὶ νὰ ἀναγερωθῶ ἀπὸ τὴν ἐξουθενήσιν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχα πέσει. Μάρτυς ὁ Θεὸς ὅτι ἐπάλαττα γενναίως διὰ νὰ τὸ κατορθώσω, ἀλλ' ἡ ἀπόφασις ἦτον ὑπὲρ τὰς δυνάμεις μου. Ὁ κόσμος μὲ παρέρυεν εἰς τὰς διασκευὰς καὶ τὰς ματαιότητάς του· τὸν κόσμον αὐτὸν ὅστις μὲ εἶχεν ἀποβάλει, ὅστις δὲν ἐλάθειν οἶκτον εἰς τὰ δυστυχήματά μου, ἐδυνάμην τότε νὰ τὸν ἐξουθενίσω καὶ ἐγὼ μὲ τὴν πολυτέλειάν μου, καὶ νὰ τὸν ἐκδικηθῶ πολλῶν αὐτὸν μὲ τὰ ἰδιά του ὅπλα. Ὁ κόμης, ὁ μόνος ὁδηγὸς καὶ μόνος φίλος μου, μ' ἐδίδεν ὁ ἴδιος τοιαύτην ἐπικίνδυνον συμβουλὴν, τὴν ὁποίαν ἐδέχόμην ἀδιστακτικῶς ἐπειδὴ ἤμην τυρλῇ. Σήμερον, Κ. Φαβρίκιε, οἱ ὀφθαλμοί μου ἠνοίχθησαν, καὶ βλέπω καθαρὰν τὴν ἀβυσσον ἡ ὁποία εἶναι πρὸ τῶν ποδῶν μου. Φρίττω καὶ ἐντρέπομαι διὰ τὸν ἑαυτὸν μου, διότι ἐγεννα αἰτίαν τοῦ θανάτου ἐνὸς παιδίου καὶ ἐνὸς ἀνδρός, ἐπροξένησα τὴν δυστυχίαν σου, Φαβρίκιε, καὶ διότι δὲν θὰ περάσῃ πολὺς καιρὸς καὶ ὁ κόσμος αὐτὸς θὰ μὲ καταφρονήσῃ καὶ θὰ μὲ μισήσῃ.

Ὁ Φαβρίκιος ὑπερμεδίασε θλιβερώς, ἀλλὰ δὲν ἀπεκρίθη.

— Ἐγὼ τὰς ἐλπίδας μου εἰς σέ, Κ. Φαβρίκιε, καὶ σὲ ζητῶ τελευτησίαν ἐκδούλευσιν· σὲ παρακαλῶ θερμῶς καὶ σ' ἐξορκίζω εἰς τὸ ἱερώτερον πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἔχεις εἰς τὴν γῆν, νὰ μὲ συνοδεύσῃς ἕως εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Καρσλούης.

— Εἶναι ἀδύνατον, κυρία· ὁ καιρὸς θὰ θεραπεύσῃ τὴν λύπην σου, καὶ ὁ Ρευνόλδος, χάρις εἰς τὰς περιποιήσεις σου, θὰ ἐπανέρῃ καὶ ἡσυχίαν καὶ εὐτυχίαν.

— Ἀλλοίμονον! ἀνέκραξεν ἡ Χριστίνα, μὲ φωνὴν βαρεῖαν, καὶ χαμηλώσασα τοὺς ὀφθαλμούς· δὲν ἔχω πλέον δύναμιν νὰ ἐκπληρώσω τοῦτο τὸ χρέος.

— Ἡλπιζα, εἶπεν ὁ Φαβρίκιος, ὅτι ἡ εὐγνωμοσύνη ἄλλως πως ἔπρεπε νὰ σὲ ὁδηγήσῃ.

— Φαβρίκιε, μὴ μὲ καταρᾶσαι! συμβούλευσέ με, τί πρέπει νὰ κάμω;

— Πρὸ ὀλίγου μ' ἔλεγες ὅτι θέλεις νὰ ἐξιλαώσῃς τὸν Θεόν· ἰδοὺ πῶς· μέινε πλησίον τοῦ κόμητος, καὶ προσπάθησε νὰ τὸν κάμῃς νὰ λησμονήσῃ τὰ παρελθόντα. Ὅ,τι δὲν ἔκαμιν ἡ καρδία σου, ἕως τὸ κάμῃ τὸ πνεῦμά σου. Ἐάν φερθῇς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, κυρία, θὰ λησμονήσῃ ὅλα τὰ συμβάντα, καὶ θὰ εὐλογῶ ἀπὸ καρδίας τὴν ἀφοσίωσίν σου.

— Ἐχεις καρδίαν εὐγενῆ, Φαβρίκιε, εἶπεν ἡ κόμησσαι ἀναχωρήσασα βραδέως.

Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν συνομιλίαν ταύτην, ὁ Φαβρίκιος, ἐνῶ περιήρχετο μὲ τὸν θεῖόν του εἰς τὸ δάσος, χωρικός τις ἐνεχείρισεν εἰς αὐτὸν ἐπιστολὴν ἐκ μέρους τῆς Χριστίνης. Ἀνοίξας δὲ αὐτὴν τρέμων ἀνέγνωσε τὰ ἑξῆς·

« Δὲν ἔχω ἀρκετὴν δύναμιν ν' ἀκολουθήσω τὴν συμβουλὴν σου καὶ νὰ μέινω πλησίον τοῦ κόμητος· ἀφοῦ ὑπῆρξα κακὴ μήτηρ, θὰ ἐγενόμην ἴσως καὶ πλέον ἐνοχος... ὁ Θεὸς μὲ ἤλῃσε! Μὴ ζητήσης νὰ μάθῃς τὸ θεησκευτικὸν ἀναχωρητήριον ὅπου ἐτάφη. Ἡ κόμησσαι Ἀρνάϊμ ἀπέθανε διὰ τὸν κόσμον τοῦτον. »

Ὁ Φαβρίκιος ὠχρότερος καὶ τοῦ θανάτου, εἶωκε τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν θεῖόν του. Ὁ δὲ Ρευνόλδος ἀφοῦ τὴν ἀνέγνωσεν ὡς ἔξω φρενῶν, ἐγέλασεν ὡς ματωμένης, καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς. ἔλασε καὶ δευτέραν φορὰν τὴν Μίναν του, καὶ ἐγένετο παράφρων.

Ἰδοὺ, φίλε μου, ἡ ἱστορία, ἥτις εἶναι, ὡς βλέπεις, θλιβερωτάτη· ἀλλ' ὡς ἡξιώσεις τὰ δράματα δὲν παριστάνονται μόνον ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῶν θεατρῶν.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.

ΣΕΒΡΑΙ. - ΓΟΒΕΛΙΝΟΙ.

— 0 —

Μίαν ἡμέραν τῆς ἐν Παρισίοις ὀλογοχρονίου διατριβῆς μου ἐφίερωσα εἰς ἐπίσκεψιν τῶν περιφημοτέρων τῆς Γαλλίας βιομηχανικῶν καταστημάτων. Διὰ τοῦ σιδηροδρόμου πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ ἑκτὸς τῶν ὁχυρώσεων τῶν Παρισίων διευθυνθεὶς, ἔφθασα μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν ὡραίαν πόλιν τῶν Σεβρῶν, ὅπου εἰς κατάφυτον λόφου πλευρὰν κεῖται, ὡς οἶκος βασιλικὸς μέγα καὶ εὐπρεπές, τὸ ἐπώνυμον τῆς πόλεως ταύτης κεραμεῖον, τὸ ἐπισημότερον πάσης τῆς Εὐρώπης.

Εἰς τῶν φυλάκων ἐπὶ μικρᾷ ἀντιμισθίᾳ ἀνέλαβε νὰ μοὶ δείξῃ τὸ ταμεῖον τοῦ καταστήματος, εἰς ὃ ἐκτίθενται πάντα τὰ νεοτευχῇ αὐτοῦ ἔργα, ὅσα δὲν ἐκπέμπονται ἀλλαχόσε, καὶ πολλῶν τῶν ἀρχαιοτέρων προσπλάσματα. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἱκανοποιεῖ τὴν περιέργειάν μου, ἐπίμεινα δὲ νὰ ἰδῶ ὅλα τῆς κατασκευῆς τῶν ἀριστουργημάτων ἐκείνων τὰ ἀπορήτοτα μυστήρια, ὅπερ κατ' ἀρχὰς μοὶ ἀπεποιθήσαν ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τοῦ καταστήματος τοὺς κανονισμούς. Μία ὁμῶς λέξις, μεθ' ὑπερφημίας τὸ ἀπομνημονεύω, κατίσχυσε πασῶν τούτων τῶν δυσκολιῶν. Ἦρκεσε νὰ εἰπῶ τὸ ὄνομά μου, προσθεὶς ὅτι εἰμι Ἕλλην, καὶ πᾶσαι αἱ θύραι μοὶ κλειώθησαν. Τοσαύτην τὸ ἔθνος ἡμῶν ἐμπνέει εἰς πᾶσαν τὴν Εὐρώπην συμπάθειαν, ὥστε ὁ ἑλληνικὸς ἐθνισμὸς εἶναι τῶν συστάσεων ἡ ἰσχυροτάτη. Ἀλλὰ, ποίαν ἢ συμπάθεια αὕτη δὲν μᾶς ἐπιβάλλει εὐθύνην, ὅπως μὴ φανώμεν αὐτῆς ἐλάσσονες, ποίους καρπούς δὲν μᾶς ὑπόσχεται, ἂν ἡξεύρωμεν νὰ τὴν καρπωθώμεν!

Ἀλλὰ περὶ τούτου δὲν πρόκειται σήμερον. Ἡ ἄδεια νὰ ἐπισκεφθῶ λεπτομερέσματα τὸ περίφημον κεραμεῖον μοὶ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ, ἰσως ἔχοντος καὶ τὴν φιλοτιμίαν νὰ ἐπιδείξῃ εἰς ἓνα τῶν κατοίκων τοῦ Ἀττικοῦ Κεραμεικοῦ, ὅτι τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων δὲν κατορθοῦσιν ἐλάσσονα αἱ νέαι τῆς Εὐρώπης Ἀθῆναι, καὶ παραδοθεῖς εἰς τὴν ὁδηγίαν ἐνὸς τῶν νοσημονεστέρων ἐργοστασιάρχων, διευθύνθη πρὸς τὸ μέρος ὅπου γίνονται αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι.

Ἡ συνδιάλεξις μου μετὰ τοῦ ὁδηγοῦ τούτου μοὶ ἐξήγησε κατὰ μέγα μέρος τὸ φαινόμενον τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς ἐντελείας ἧς ἐφικνοῦνται τὰ ἐν Εὐρώπῃ μεγάλα βιομηχανικὰ καταστήματα, τὰ καὶ πλοῦτον προχέοντα, καὶ δόξαν ἀντανakλῶντα εἰς τοὺς τόπους ἐν οἷς ὑφίστανται. Ὁ ἀπλοὺς οὗτος ἐργοστασιάρχης ἦν ἄνθρωπος λίαν πεπαιδευμένος, τῶν φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν ἐπιστημῶν ἐντελὴς κάτοχος, καὶ πλουτίσας τὴν τέχνην δι' ἐφευρέσεων πολλῶν καὶ ἀξιολόγων, ἐν ᾧ ὑπάρχουσιν ἔθνη παρ' οἷς καὶ αὐτῶν τῶν πρώτων ἐν τοῖς ἀρχαίοις τινὲς εἰσὶ βάνανσοι καὶ ἀπαιδευτοί.

Ἀλλ' οὐδὲ περὶ τούτου δὲν πρόκειται. Παρὰ τοῦ ἐργοστασιάρχου λοιπὸν ἔμαθον ὅτι πρὸ μιᾶς καὶ ἡμισείας ἐκατονταετηρίδος ὑπῆρχεν εἰς τὴν θέσιν ταύτην κεραμεῖον ἰδιωτικόν, κατασκευάζον λεπτότατα κεραμουργήματα, κατὰ δὲ τὰ 1760 ἀγορασθὲν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ', καὶ γενόμενον ἐθνικὸν τὸ βασιλικὸν κατάστημα. Μετὰ πέντε ἔτη γυνὴ εὗρεν εἰς τὸ χεῖλος ῥύακος λευκὸν τι χῶμα, ὃ ἐκλαβοῦσα ὡς πηλὸν, δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν πλῆσιν, τὸ εἰδείξεν εἰς φαρμακοποιὸν τοῦ χωρίου τῆς, ὅστις ἐκλαβὼν αὐτὸ ὡς ὕλην χρήσιμον εἰς τὰ φάρμακά του, τὸ εἰδείξεν εἰς ἓνα τῶν διευθυντῶν τοῦ κεραμείου, ὅστις ἀνεγνώρισεν ἀξιόλογον λευκᾶργίλλον, ὕλην πολύτιμον διὰ κατασκευὴν τῶν λεπτῶν κεράμων. Ἐκτοτε, καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ἐντελείας τῆς πρώτης ταύτης ὕλης πρὸ πάντων, τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο ἀνεδείχθη ἀμίμητον εἰς κατασκευὴν τῆς πορσελάνας, ἢ τῶν χοιριουργῶν σκευῶν, ὡς δυνάμεθα ἰσως νὰ

μεταφράσωμεν τὴν λέξιν, διότι porces λέγοντες γαλλιστὶ, αἱ ἑλληνιστὶ χοιρίγαι καλούμεναι (Ἀριστοφ. Σφ.), κατὰλευκά τινα ὄστρακα, ὧν ἡ κόνις ἀποτελεῖ ἢ ὑποτίθεται ἀποτελοῦσα τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ πηλοῦ ἐξ οὗ τὰ ἀξιόλογα σκεύη κατασκευάζονται.

Κατὰ τὸν κατακλυσμὸν τῆς πρώτης Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, ἡ τυφλὴ ὁρμὴ τοῦ λαοῦ, ἥτις κατακρημνίσασα εἰς τὸ αἷμα τὴν βασιλείαν, κατέφερε τὸν καταστραπτικὸν πηλὸν τῆς καὶ κατὰ παντὸς εἴτε ἀνθρώπου, εἴτε διατάξεως, εἴτε καταστήματος συνεχομένου ὅπως δῆποτε μετὰ τῆς βασιλείας, ἐφείσθη ὁμῶς τοῦ ἐνδόξου τούτου καὶ ὑπὸ πάσης τῆς Εὐρώπης θαυμάζομένου Βασιλικοῦ κεραμείου, καὶ φορέσασα αὐτῇ τὸν δημοκρατικὸν πῖλον, τὸ μετωνόμασεν ἐργοστάσιον τῆς δημοκρατίας, καὶ διώρισεν εἰς διευθυντοὺς τοῦ τρεῖς ἐθνικοὺς ἐπιτρόπους. Ἐπειτα, ὡς γνωστὸν, ἔγεινεν αὐτοκρατορικόν, μετὰ ταῦτα πάλιν βασιλικόν, μετὰ ταῦτα δὲ βασιλικὸν συνταγματικόν, ἔπειτα αὖθις δημοκρατικόν, καὶ τελευταῖον ἐκ νέου αὐτοκρατορικόν. Ἀλλ' ἂν μετέβαλε συνεχῶς ἐπωνυμίας καὶ τίτλους, τὴν ἀξίαν τοῦ ὁμοῦ οὐδόλως μετέβαλεν, ἀλλ' ἔμεινε πάντοτε τὸ θαυμαστότατον εἰς τὸ εἶδος τοῦ ἐν πάσῃ τῇ Εὐρώπῃ.

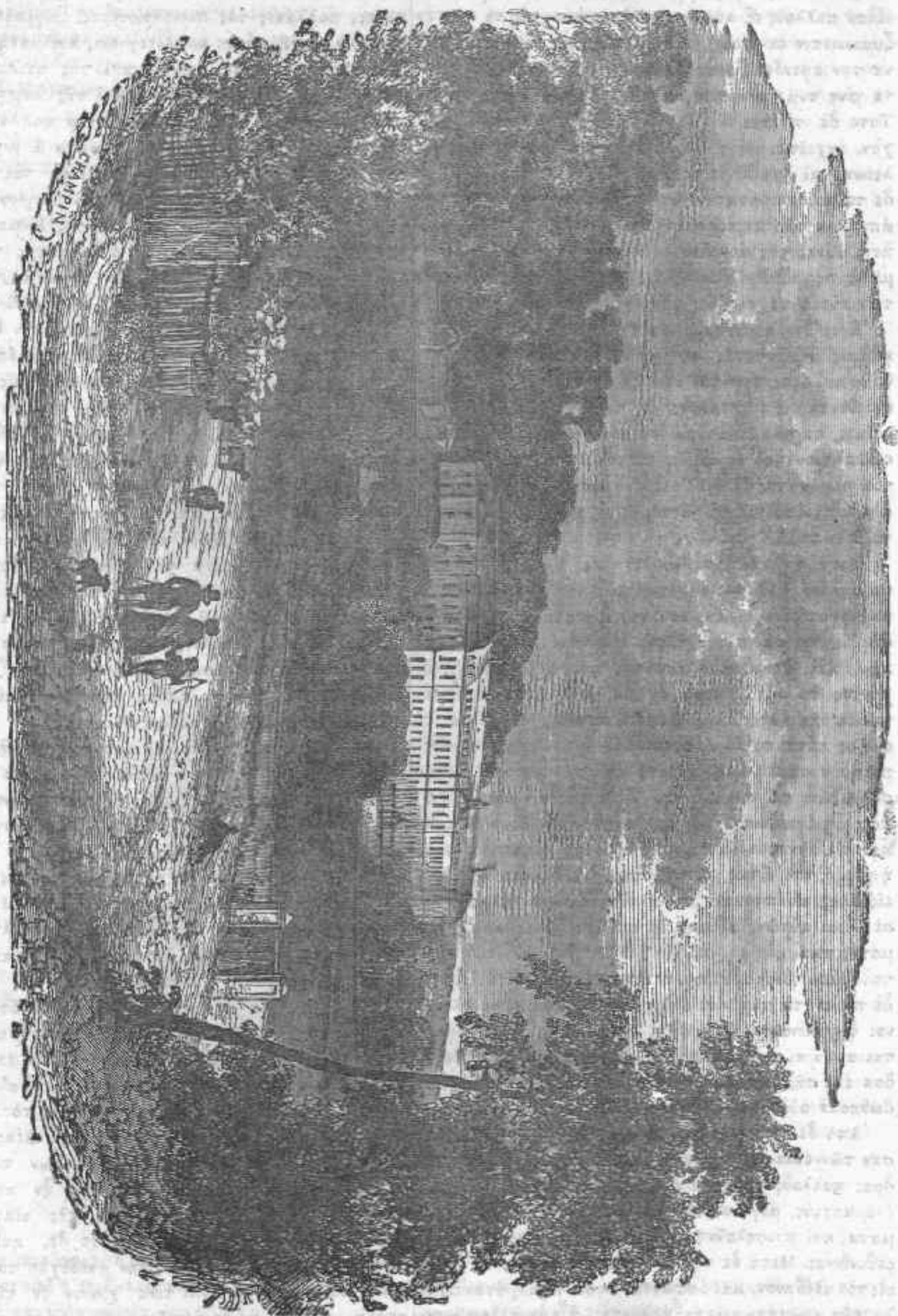
Ἡ πρώτη αἴθουσα εἰς ἣν εἰσῆλθον περιεῖχε κάδους πλήρεις ὕδατος, ἐν οἷς ἐργάται ἡσχολοῦντο ταραττοντες καὶ πλύνοντες τὸν ἀργίλλον. Ἡ μετ' αὐτοῦ μεμιγμένη ἄμμος κατέπιπεν ὡς ὑποστάθμη, καὶ τότε τὸ ὑγρὸν μετηγγίζετο εἰς ἄλλα δοχεῖα, ὅπου ἐπίσης κατεκάθιζεν ὁ ἀργίλλος καθαρὸς. Οὗτος ἀποτελεῖ τὸ ἄτηκτον μέρος τῆς ζύμης.

Εἰς τὴν δευτέραν αἴθουσαν διὰ χειρομύλων ἠλέθετο αὕτη ἐκείνη ἡ ἄμμος, ἥτις εἶχεν ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τοῦ ἀργίλλου, καὶ ἥτις κατατριβομένη εἰς λεπτὴν κόνιν, προστίθεται εἰς τὴν ζύμην, καὶ δίδει αὐτῇ τὴν ἀνήκουσαν διαφάνειαν.

Εἰς τρίτην αἴθουσαν ἦτον μέγα δοχεῖον, ἔχον λίθινον τὸν πυθμένα, καὶ περιέχον ἀμφοτέρας τὰς προβ-
ρηθείσας ὕλας, ἡνωμένας ἐκ νέου, μετὰ μετρίας δὲ ποσότητος ὕδατος, διότι ἂν μὲν τὸ ὕδωρ ἦτον πολὺ, αὐταὶ θὰ κατέπιπτον κατὰ τὴν τάξιν τοῦ εἰδικοῦ αὐτῶν βάρους, ἂν δὲ ὀλίγον, ἡ ζύμη θ' ἀπέβαινε δυσκατέργαστος. Τὸ ἀγγεῖον περιεῖχε προσέτι καὶ ὀγκώδεις λίθους· ἐντὸς δ' αὐτοῦ ἐστρέφετο μέγας τροχὸς, ὅστις διὰ σιδηρῶν χειρῶν ἐκίνει ἄνω καὶ κάτω τοὺς λίθους, τοὺς προσέτριβεν εἰς τὸν πυθμένα, καὶ διὰ τούτου ἐλέπτυνεν ἔτι μᾶλλον τῆς ζύμης τὰ συστατικὰ μόρια.

Ἐκ δὲ τοῦ ἀγγείου τούτου ἡ ὑγρὰ ζύμη προγεῖται εἰς γύψινα δοχεῖα, ἅτινα ἀπορροφῶντα ἀμέσως τὴν ὑγρασίαν αὐτῆς, τὴν ἀποξηραίνουσι. Μετὰ δὲ ταῦτα οὕτως ἔχουσα τίθεται ἡ ζύμη εἰς σάκκους, καὶ κρεμάται διὰ ν' ἀποστάξῃ ὅ,τι πλεῖστον τοῦ ὕδατος αὐτῆς, καὶ τέλος ἀνὰ τέσσαρες σάκκοι τίθενται ὑπὸ πιεστήριον, καὶ πιέζονται ὑπὸ δύο ἀνθρώπων. Φαίνεται δ' ὅτι ὅσον συνεχέστερον ζυμωθῇ καὶ ὅσον περισσότερον χρόνον σαπῇ, ἥτοι διαμείνῃ ὑγρὰ ἡ ζύμη, τόσοι ἐντελεστέρα ἀποβαίνει καὶ εἰς Κίαν μᾶ-

λιστα λέγεται ὅτι οἱ κεραμεῖς τὴν διατηροῦσιν ὑ-
γρὰν ἐπὶ ἑκατὴν ἔτη πρὶν τὴν μεταχειρισθῶσιν. | αὐτῆς, ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν καὶ ἐ-
ναλλὰξ σπειροειδῶς χωρῶν, ἑπεντα δὲ, λαβὼν αὐτὴν

Τὸ κεραμεῖον ἐν Σέρραϊς.

Ἄλλὰ πρὶν ταμειυθῇ οὕτως ἡ ζύμη, υποβάλλεται | διὰ πτυαρίου, τὴν πλάττει εἰς σχῆμα ἄρτου ἐπιμή-
και εἰς ἑτέραν ἐργασίαν, ἀπλοῦται ἀπλοῦται εἰς εἶδος | λους (φραντζέλας).
ἁλωνίου, ὅπου ἄνθρωπος ἀνυπόδυτος περιπατεῖ ἐπ' | Οὕτως ἔχουσα ἡ ζύμη διατηρεῖται ἐπὶ πολὺ. Εἰς

τὴν παρακειμένην αἶθουσαν ἀπέντησα αὐτὴν, ὡς μετὰ τὴν χρονίαν ταμίευσίν της παραδίδεται τέλος εἰς τοὺς πλάστας πρὸς ἐργασίαν. Εἰς πολλὰς τραπέζας εἶδον πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἀσχολουμένους εἰς τὸ νὰ τὴν ζυμώνωσιν ἐκ νέου μὲ τὰς χεῖρας, μὲ τοὺς ἀγκῶνας, νὰ τὴν σφενδονίζωσι βιαίως εἰς τὴν τράπεζαν, διὰ νὰ γίνῃ συμπαγεστέρα, καὶ ἐξέλθῃ αὐτῆς πᾶς ὁ ἀήρ. Τότε δὲ τίθεται ἡ ζύμη εἰς τὸν κεραμευτικὸν τροχὸν, ἐγγεῖται εἰς τύπους, κόπτεται δι' ὀξείων ἐργαλείων, καὶ λαμβάνει τὸ ἀπαιτούμενον σχῆμα. Εἶναι δὲ ταῦτα κομψότατον καὶ χαριέστατον πάντοτε, ἢ ἀπόρροια τῆς παροιμιώδους τῶν Γάλλων φιλοκαλίας, ἥτις μόνος τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς εἰσιτίουται, ἢ μίμησις τις ἀξιοθαύμαστος τῶν ὠραιοτάτων πλασμάτων αὐτῆς ταύτης τῆς ἀρχαίας γλυπτικῆς.

Ἐντεῦθεν μετέβημεν εἰς ἄλλην αἶθουσαν, ὅπου εἰς κάδους περιέχοντας τὸ γάνωμα, ἀναλελυμένον εἰς ὕδωρ καὶ ὄξος, ἐργάζεται ἐδουρίζον τὰ σκεύη, ἥδη ἀπαξ ἐντεθέντα εἰς πῦρ· ἐντὸς δὲ τῆς αὐτῆς αἰθούσης γυναῖκες, παραλαμβάνουσιν τὰ οὕτω γανωθέντα σκεύη, συνεπλήρουν τὸ ἔργον, προσθέτουσαι διὰ γραφίδος ἐκ τοῦ γανώματος ὅπου δὲν εἶχε προσκολληθῇ ἱκανόν, ἢ ἀπομάττουσαι μέρος αὐτοῦ, ὅπου εἶχε σωρευθῇ ὑπὲρ τὸ δέον πολύ.

Μετὰ ταῦτα δ' ἐξῆλθομεν εἰς εἶδος ὑποστέγου προαυλίου τοῦ περιέχοντος τοὺς κλιβάνους, ἐν τῶν περιεργωτέρων μερῶν ὅλου τοῦ ἐργασταρίου. Ἐνταῦθα σωρεύονται τὰ σκεύη ἐντὸς διαφόρων κεραμικῶν θηκῶν, καὶ στηρίζεται ἕκαστον ἐπὶ ἰδίου βάθρου, ἔχοντος τὸ αὐτὸ αὐτοῦ σχῆμα, καὶ κατεσκευασμένου ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης, διότι ἡ ὀπτησις συστέλλει τὸ σκεῦος κατὰ τὸ ἐν δέκατον τοῦ ὄγκου του, καὶ πρέπει νὰ συσταλῇ ὁμοῦ καὶ τὸ βάθρον. Ἀφ' οὗ λοιπὸν σωρευθῶσι τὰ σκεύη μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας, ὅπως μὴ ἐγκρίζωσιν οὐδαμοῦ, ἐκτὸς τῶν ἰδίων βάθρων, καὶ μὴ δύνηται νὰ τὰ βλάβῃ οὔτε ὁ καπνὸς οὔτε ἡ τέρενα, καὶ ὅπως ἡ θερμότης διανέμεται ἐξ ἴσου εἰς ὅλα, ἀνάπτονται οἱ κλιβάνοι, καὶ τειχίζονται αἱ θύραι αὐτῶν, καίουσιν δὲ ἐπὶ 36 ὥρας, καὶ ἡ θερμότης των φθάνει μέχρι 1600 βαθμῶν τοῦ ἐκ τοξοβάθρου θερμομέτρου ἢ πυρομέτρου. Μετὰ ταῦτα δὲ παύει τὸ πῦρ, καὶ ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας οἱ κλιβάνοι ψυχραίνονται βαθμηδόν. Τότε δὲ μόνον ἀνοίγονται αἱ θύραι των, καὶ ἐξάγονται τὰ ὀπτηθέντα σκεύη, ὅσα ἐπὶ τῆς ὀπτήσεως ἐπέτυχον, δηλαδὴ δὲν ἐκκλήιδωθησαν οὐδὲ συνεθλάσθησαν.

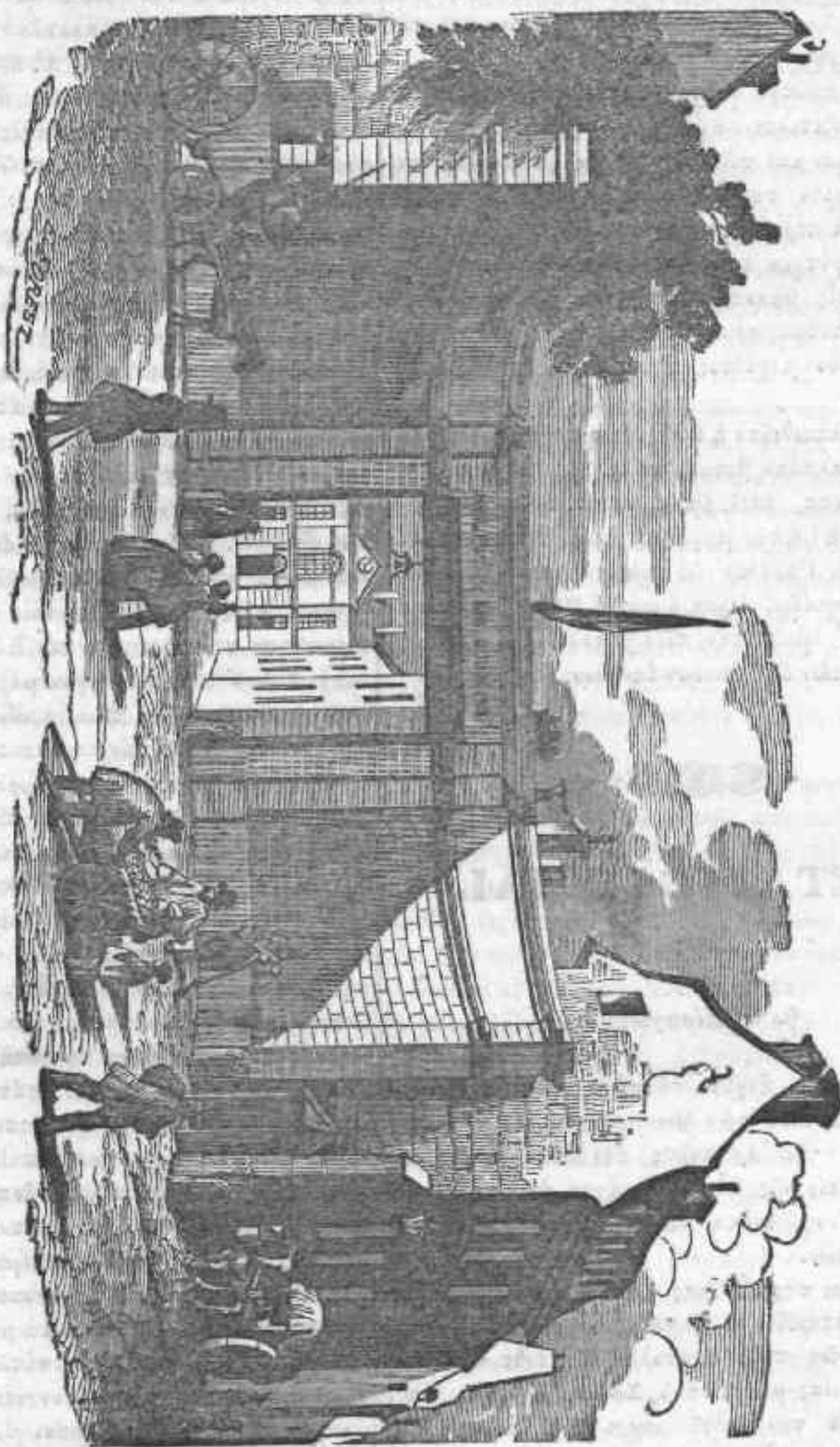
Ἀπὸ δὲ τῶν κλιβάνων ἐπανήλθομεν εἰς τὴν αἶθουσαν τῶν ἐπικοσμητῶν καὶ βαφείων, ὅπου εἶδομεν ἀνδρας πολλοὺς καὶ γυναῖκας, τινὰς αὐτῶν καλλιτέχνας ὀνομαστοὺς, μιγνύοντας παντοῖα μεταλλικὰ χρώματα, καὶ προσηλοῦντας αὐτὰ ἐπὶ τῶν σκευῶν διὰ τερεβενθίνης. Μετὰ δὲ τὴν βαφὴν ἐπιστρέφουσι τὰ σκεύη εἰς τὸν κλιβάνον, καὶ ὀπτῶνται ἐκ δευτέρου, ὅταν πολλὰ τῶν χρωμάτων μεταβάλλονται, ἢ καὶ ἀλλοιοῦνται ἐπικρισθητῶς. καὶ οἱ ζωγράφοι ἀναγκάζονται τότε νὰ διορθώσωσιν ἐκ νέου τὰ ἔργα των, καὶ νὰ τὰ ὑποβάλωσι καὶ πάλιν εἰς τὸ πῦρ τοῦ κλιβάνου, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ ἐκ τρίτου νὰ τὰ διορθώσωσι, ὅπερ ἀπαιτεῖται

καὶ ἄλλην τετάρτην ὀπτησιν. Κατὰ τοῦτον τὸν δυσχερῆ καὶ πολὺπλοκον τρόπον ἀντιγράφουσιν ἐπὶ τῶν πλασμάτων τούτων ἀγγείων χαριεστάτας εἰκόνας, πολλάκις τὰς περιφωτεράς ζωγραφίας τῶν πρώτων τῆς Εὐρώπης καλλιτεχνῶν, καὶ μετὰ τοσαύτης ἐντελείας, ὥστε, βοηθεῖα καὶ τῆς στιλπνότητος καὶ τῆς διαφανείας τῆς ὕλης, καὶ τῆς λαμπρότητος τῶν χρωμάτων. τὰ ἀντίγραφα ταῦτα πολλάκις ἀρῶσκουσιν ὑπὲρ αὐτὰ τὰ ἀριστουργήματα ἃ μιμούνται. Ἐπὶ τινων σκευῶν εἶδα παριστωμένας τὰς ἀξιολογωτέρας εἰκόνας τοῦ Ραφαήλου ἢ Κορρήγιου, ὧν τὰ πρωτότυπα κοσμοῦσι τὰ μουσεῖα τῆς Ρώμης. Παρὰ τοῦ ὁδηγοῦ μου δὲ ἔμαθον ὅτι ὁ ζωγράφος τοῦ καταστήματος, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τούτων, ἀναγκάζεται νὰ λάβῃ τὸ σκεῦος μεθ' ἑαυτοῦ εἰς Ρώμην, ἢ ὅπου ἀλλαχοῦ ὑπάρχει ἡ εἰκὼν ἣν θέλει νὰ μιμηθῇ· ἀφ' οὗ δὲ τὴν ἀντιγράψῃ, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Σέδρας διὰ νὰ τὴν ἀπτήσῃ· καὶ ἂν εἰς τὸ πῦρ δὲν συντρίβῃ ἢ δὲν πάθῃ ἄλλο τι ἀπευκταῖον, νὰ ἐπιστρέψῃ μετ' αὐτῆς εἰς Ρώμην ἵνα τὴν διορθώσῃ, καὶ πάλιν εἰς Σέδρας διὰ τὴν ἐκ νέου ὀπτησιν, καὶ ἐκ τρίτου δὲ αὐθις εἰς Ρώμην, ὅπως τὴν διορθώσῃ τὸ τελευταῖον, καὶ ἐκείθεν πάλιν εἰς Σέδρας διὰ τὴν τρίτην ὀπτησιν, καθ' ἣν, ὡς καὶ κατὰ τὴν δευτέραν, ὡς καὶ κατὰ τὴν πρώτην, τὸ ἔργον τῶν τόσων ἀγώνων δύναται αἰφνυδίως νὰ διαφράγῃ, ἢ ἄλλως νὰ καταστραφῇ. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο εἶδα παρὰ φίλους μετρίου μεγέθους, τιμωμένας εἰκοσι χιλιάδων φράγκων, ἐν ζευγὸς ἀγγείων, δι' ὃ ἐζητοῦντο ἐβδωμήκοντα πέντε χιλιάδας φράγκων, καὶ πάντα τὰ ἄλλα ἔργα εἶχον τιμὰς ἀναλόγους.

Τὸ κατὰστημα ταῦτο ἀδύνατον ἦν νὰ μὴ ἀποτελέσῃ ἐπ' ἐμὲ ἰσχυροτάτην ἐντύπωσιν, καὶ ἐτι ἰσχυροτέραν ἢ ἐφ' ὅλους τοὺς συνήθως ἐπισκεπτομένους αὐτὸ καὶ θαυμάζοντας τὰ ἀμίμητα αὐτοῦ ἀριστουργήματα, διότι καθ' ὅλον τὸ διάστημα ἀνελογίζομαι ὅτι ἄλλοτε ἢ Ἑλλάς ἦν ἡ μήτηρ τῆς ὠραίας ταύτης τέχνης, καὶ ἐξαίτια καὶ αὐτὴ παρήγαγε τεχνουργήματα τοῦ εἶδους τούτου, νῦν δὲ ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ εὐτελεῖ αὐτῆς πινάκια ἀναγκάζεται ν' ἀγοράζῃ ἐξωθεν, καὶ παρ' αὐτῶν τῶν βαρβάρων γειτόνων της.

Μία ἦτον μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἡ ὥρα ὅταν ἀπεπέρατω τὴν περιήγησίν μου εἰς τὸ περίφημον τοῦτο κατὰστημα. Ἐνθυμηθεὶς δὲ ὅτι ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦν τρίτη τῆς ἐβδομάδος, καὶ ὅτι μόνον κατ' αὐτὴν καὶ τὸ σάββατον ἀνοίγεται εἰς τὸ δημόσιον τὸ ἄλλο ἐπίσης ἐξήκουστον ἐργαστάσιον τῆς Γαλλίας, διευθύνθη πρὸς τὸ ὑψαντεῖον τῶν ταπήτων τῶν Γοβελίνων. Ὡς καὶ τὸ τῶν Σεδρών, ἣν καὶ αὐτὸ ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις κατ' ἀρχάς, τῆς οἰκογενείας τῶν Γοβελίνων τὴν ἐπροστάτευσεν δὲ, καὶ μέχρι τέλους ἐπὶ Λο.δοβίκου ΓΑ' τὴν ἀνεδέχθη τὸ δημόσιον, καὶ συνήνωσεν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τούτῳ, ὡς ἐν κοινῷ κέντρῳ, πάσας τὰς καλὰς τέχνας, ὥστε μετ' οὗ πολὺ οἱ ταπητοποιοὶ, ἐκτὸς τῆς περὶ τὴν ἐργασίαν ἐπιδεξιότητος, ἀπέκτησαν καὶ τῶν καλλιτεχνῶν τὴν πεφωτισμένην φιλοκαλίαν. Διὰ παντοίων δὲ τεχνικῶν βελτιώσεων, εἰς

ἔς κατὰ καιροὺς ἡσυχάζθησαν οἱ ἐπιστημότατοι τῶν διότι τὰ ἐπὶ τῶν ταπήτων τούτων ἐπικονιζόμενα ἐν Γαλλίᾳ μηχανικῶν καὶ χημικῶν, ἐτελειοποίησαν εἰς ἀντίγραφα τῶν ἐπιστημοτάτων μεγαλογραφιῶν καὶ τοὺς ὑφαντικούς ἱστούς, ἀντὶ τῶν ὁριζοντίων τῶν πρώτων τῆς Εὐρώπης ζωγράφων ἀντίγραφα δὲ τοὺς καθέτους ἀντικαταστήσαντες, καὶ τὴν βαρὺν τῶν τόσον ἀκριβῶς κατὰ τὰς θέσεις, κατὰ τὴν ἐκφρά- ἐρίων καὶ τῆς μετὰξῆς, οὐ μόνον τῆς ἱριδῆς τὰς χροιάς, σιν καὶ κατὰ τὸν χρωματισμὸν μιμούμενα τὰ λαμ- ἀλλὰ χιλιάδας χρωμάτων καὶ ἀποχρώσεων, μέχρι πρὸ αὐτῶν πρωτότυπα, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ γεγευμα- τῶν λεπτοτάτων διαποικίσεων κατορθώσαντες, καὶ σμένος ὀφθαλμὸς ἀδύνατον νὰ μὴ ἀπατηθῇ εἰς μι-

Ἡ εἰσοδος τῶν Γουβελίνων.

οὕτως ὑπερβάντες ὅ,τι ποτὲ ἡ Αἴγυπτος, ὅ,τι ποτὲ ἡ Φοινίκη καὶ ἡ Βαβυλὼν παρήγαγον ἀξιόλογον εἰς τὴν ὑφαντικὴν τῶν ταπήτων.

Ὅταν εἰσῆλθον κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν αἴθουσαν ἐν ἧ ἐκτίθενται οἱ ἐτοιμοὶ τοῦ κατὰστῆματος τάπητες, ἐνόμισα ὅτι ὁ ὁδηγός μου ἀπατηθεὶς, ἀντὶ τῶν Γουβελίνων μὲ εἶχε φέρει εἰς τὴν πινακοθήκην τοῦ Λούβρου,

κράν ἀπόστασιν μάλιστα.

Εἰς τοὺς ἱστούς τούτους οἱ στήμονες εἰσὶ πυκνῶς καὶ καθέτως διατεθειμένοι· ὁ δὲ ὑφαντὴς κάθηται ὀπίσω αὐτῶν, ἔχων ὀπίσω τοῦ τὴν εἰκόνα ἢ προ- τίθεται ν' ἀντιγράψῃ, καὶ ἥς τὰ περιγράμματα χα- ράττει πρὶν ἀκριβέστατα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν συμ- πεπυκνωμένων στημάτων. Τὸ κυριώτερον δὲ μέρος

τῆς τέχνης αὐτοῦ συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐκλέγῃ κατὰλλήλως μεταξὺ τῶν μυρίων χρωμάτων ὅσα προ-
κεινται εἰς διάθεσιν τοῦ, νὰ μιγνύῃ αὐτὰ πρὸς πα-
ραγωγὴν τῶν λεπτοτέρων ἀποχρώσεων, σχεδὸν ὡς
καταρθεῖ αὐτὴν ὁ βαρεὺς, νὰ μεταβαίνει βαθμηδὸν
ἐκ τῆς σκιάς εἰς τὸ φῶς, ἐκ τῶν ἰσχυρῶν εἰς τοὺς ἀ-
σθενεῖς τόνους, ὥστε νὰ μιμῆται ἀκριδέστατα τὴν
μαλακότητα τῶν ὑφασμάτων, τὴν στιλπνότητα τῆς
μετάξης, τὴν λαμπρότητα τῶν μετάλλων, καὶ τῆς
σαρκὸς τὸ εὐχρὸν καὶ εὐτραφέες.

Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον παρήχθησαν εἰκόνες ὑ-
φάνται καὶ ἀνεξίτηλοι, ἀντίγραφα ἀριστουργημάτων
τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ τῶν συγχρόνων ζωγράφων, καὶ
κοσμοῦσι σήμερον τὰ Γαλλικὰ καὶ ἄλλα ἀνάκτορα,
διότι ἰδιωτικαὶ περιουσίαι σπανίως δύνανται νὰ πλη-
ρώσωσι τὰ βαρύνοντα ταῦτα ὑφαντικὰ καλλιτεχνήμα-
τα. Συνήθως εἰς ὑφαντῆς ἐργάζεται ἐν διατήματι
ἐνὸς ἔτους ἐν τετραγωνικῷ μέτρῳ τάπητος, καὶ διὰ
τάπητα μετρίου μεγέθους ἀπαιτεῖται ἕξ ἕως ἑπτὰ
ἔτων ἐργασία.

Οὕτως ἐγκολπώθεισα ἡ Γαλλία, προήγαγεν εἰς βαθ-
μὸν ἐξαισίον, κλάδον βιομηχανίας, ἕξ Ἀσίας κατ'
ἀρχὰς προσελθόντα, ἐκεῖ ὁμῶς νηπιάζοντα σήμερον.
Διάφοροι τῆς Εὐρώπης μεγαλοπόλεις ἀντεφιλοτιμή-
θησαν πρὸς τὴν Γαλλίαν ὡς πρὸς σύστασιν ἐργαστα-
σίων ταπητουργικῶν. Μόνη ὁμῶς ἡ Πετροῦπολις κα-
τώρθωσε, καθ' ὁμολογίαν τῶν Γάλλων, ν' ἀναδείξῃ
ἔργα ἀντάξια τῶν Γοβελινίων ἐκείνων.

ΑΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑΙ.

—ο—

§. α. Εἰσαγωγή.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἤρχισε τὸ μέγα τῶν σταυροφο-
ριῶν κίνημα, οἱ ἀπὸ τῶν Μωαμεθανῶν κίνδυνοι τοῦ
Χριστιανισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς δὲν ἦσαν δεινότεροι
τῶν κινδύνων εἰς οὓς οὗτος περιέστη ἐν τοῖς προη-
γουμένοις χρόνοις ἕνεκα τῶν τε Μωαμεθανῶν καὶ
ἐτέρων πολεμίων.

Περὶ τὰ τέλη τῆς ἐβδόμης καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ὀγ-
δόης ἑκατονταετηρίδος οἱ Ἀράβες εἶχον ἐξαπλώσει
τὸ κράτος αὐτῶν πρὸς ἀνατολὰς ἀρ' ἐνὸς δι' ὅλης
τῆς Τουρκεστάνιας μέχρι τοῦ Σινικοῦ Κασγάρ, ἀρ'
ἐτέρου ἐπέκεινα τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι Μουλτάν, κατα-
σχόντες ἀπάσας σχεδὸν τὰς ἐντεῦθεν τῶν ἀπωτάτων
ἐκείνων σημείων χώρας μέχρι τῆς Μεσογαίου, δις πο-
λιορκήσαντας αὐτὴν τὴν Κωνσταντινούπολιν, κυριεύ-
σαντες τὴν Κύπρον καὶ τὴν Κρήτην, θαλασσοκρατή-
σαντες καὶ πολλάκις ἀπειλήσαντες αὐτὰς τὰς κατὰ
τὴν Εὐρώπην Ἑλληνικὰς χώρας· πρὸς δυσμὰς δὲ ἐκυρι-
άρχουν ὅλης τῆς βορείου Ἀφρικῆς μέχρι Ἰσπανίας καὶ
Περηνικίων. Ἀλλ' ἐπὶ ἀπὸ αὐτῆς τῆς ὀγδόης ἑκατον-

ταετηρίδος τὸ ἀχανὲς Ἀραβικὸν κράτος ἐκόπη κατ'
ἀρχὰς εἰς δύο καὶ ἔπειτα εἰς τρία τεμάχια. Περὶ τὰ
μέσα αὐτῆς, ὁ Ὁμεΐαδης Ἀβδουρραχμάνης ἀπέσπα-
σεν ἀπὸ τῶν Ἀβδασιδῶν τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἰσπα-
νίας, ἰδρύσας αὐτοῦ ἰδίον Ὁμεΐαδῶν βασίλειον, καὶ
τῷ 789 ὁ Ἀλιδῆς Ἐδρίς ἐγένετο εἰς τὸ Μαρόκον ἀρ-
χηγέτης τῆς αὐτοτελοῦς δυναστείας τῶν Ἐδρισιδῶν.
Κατὰ δὲ τὰς ἀκολουθοῦσας ἑκατονταετηρίδας, ἡ Ἀρα-
βικὴ μοναρχία ἔπαθεν ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ πλείονας
κατακερματισμούς. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τῆς ἐνάτης συ-
νέειται εἰς Τύνιδα ἡ αὐτόνομος δυναστεία τῶν Ἀγλα-
βιδῶν, ἐν τέλει δὲ τῆς αὐτῆς ἑκατονταετηρίδος ἀ-
πέσπασθη καὶ ἡ Αἴγυπτος πρῶτον διὰ τῶν Τουλου-
νιδῶν καὶ ἔπειτα διὰ τῶν Ἰξιδῶν. Συγχρόνως αἱ
Περσικαὶ δυναστείαι τῶν Ταχτηριδῶν καὶ Σοφραριδῶν
ἐκέρχον ἀπὸ τοῦ καλίου ὀλέκτου σχεδὸν τὸ ἀ-
νατολικὸν τῆς μοναρχίας μέρος, οἱ δ' Ἀβδασίδαι,
ἀγόμενοι καὶ φερόμενοι ὑπὸ τῶν ξένων αὐτῶν μισθο-
φόρων, τὸ πλεῖστον Τουρκικῆς καταγωγῆς, κατήντη-
σαν, ἐν ἀρχῇ τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος, νὰ πα-
ραδώσωσιν εἰς αὐτοὺς ἅπαντα τὰ ἀξιώματα, ἀπα-
σαν τὴν ἰσχύν τῆς πολιτείας, αὐτοὶ καταναλίσκον-
τες τὸν βίον μεταξὺ γυναικῶν, εὐνοῦχων καὶ εὐτε-
λῶν δούλων. Ἀκατάπαυστοι ἐσωτερικαὶ στάσεις ἀ-
νέσειον τὸ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον κατακερματιζό-
μενον κράτος. Οἱ Βυζαντινοὶ, ἐπιθετικοὶ γενόμενοι,
ἀνέκτησαν τὴν Κρήτην, τὴν Κύπρον, ὅλην τὴν μι-
κρὰν Ἀσίαν καὶ ἀξιόλογον μέρος τῆς Συρίας, κατέ-
λυσαν τὴν ναυτικὴν τῶν Ἀράβων δύναμιν καὶ προ-
ήλασαν διὰ ξηρᾶς μέχρι Μεσοποταμίας. Τῆς Αἰγύ-
πτου ἐκυρίαρχησαν οἱ πολυβρύλλητοι Φατιμίδαι· ἐν
Συρίᾳ καὶ ἐν Μεσοποταμίᾳ προέκυψεν ἡ νέα δυνα-
στεία τῶν Ἀράβων Ἀμαδανιδῶν ἢ Θαλεσιδῶν, περὶ
δὲ τὴν Κασπίαν, τρεῖς ἀνυψώθησαν ἀλληλοδιαδόχως
κυρίαρχοι οἴκοι, πρῶτον οἱ Διλεμίται, ἔπειτα οἱ Ζιὰ-
δαι καὶ ἐπὶ τέλους οἱ Βουΐδαι, οἵτινες, περὶ τὰ μέσα
τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος, οὐ μόνον ἀνεγνωρί-
σθησαν ὑπὸ τῶν καλιφῶν, ἀλλ' ἀνέλαβον, κατ' ἐν-
τολὴν αὐτῶν, τὴν ὅλην κοσμικὴν ἐξουσίαν, συμνη-
μονευόμενοι μετὰ τοῦ ὑπερτάτου ἀρχοντος ἐν ταῖς
κοιναῖς προσευχαῖς, περιορίσαντες αὐτὸν εἰς μόνον
τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα καὶ καταστήσαντες κλη-
ρονομικὸν τὸ τοιοῦτον ἀξίωμα ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν. Ἀλλὰ
μετ' οὐ πολὺ ἔπαθον καὶ οἱ Βουΐδαι ἀνάλογόν τι τοῦ
προτέρου τῶν Ἀβδασιδῶν παθήματος· διότι, ἐρίσαντες
πρὸς ἀλλήλους, κατέστησαν ὑποχείριοι τῶν Τούρκων
μισθοφόρων, μέχρις οὗ, περὶ τὰ μέσα τῆς ἐνδεκάτης ἑ-
κατονταετηρίδος, τὸ κράτος αὐτῶν κατελύθη ὑπὸ τῶν
Σελσούκων, οἵτινες ἔδωκαν νέαν ζωὴν εἰς τὸν ψυ-
χομαχοῦντα Μωαμεθανισμόν.

Οἱ Σελσούκοι ἦσαν ἔθνος τῆς Τουρκικῆς φυλῆς, ἡ-
τις ἀνήκει μὲν εἰς τὸ Καυκασικὸν γένος, δὲν ὑπά-
γεται ὁμῶς εἰς τὸν λεγόμενον Ἰνδο-γερμανικὸν αὐτοῦ
κλάδον, ἀρ' οὐ ἀνεβλάστησεν ὅλα σχεδὸν τὰ σημε-
ρινὰ Εὐρωπαϊκὰ ἔθνη καὶ ἰδίως τὸ Ἑλληνικόν, ἀλλ'
ἀποτελεῖ ἰδίον τινα τοῦ γένους ἐκείνου κλάδον. Ἐν
τῇ δεκάτῃ ἑκατονταετηρίδι, προκύψαντες ἀπὸ τῆς
χώρας τῶν σημερινῶν Κιργίζων, μετανέστησαν εἰς